

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

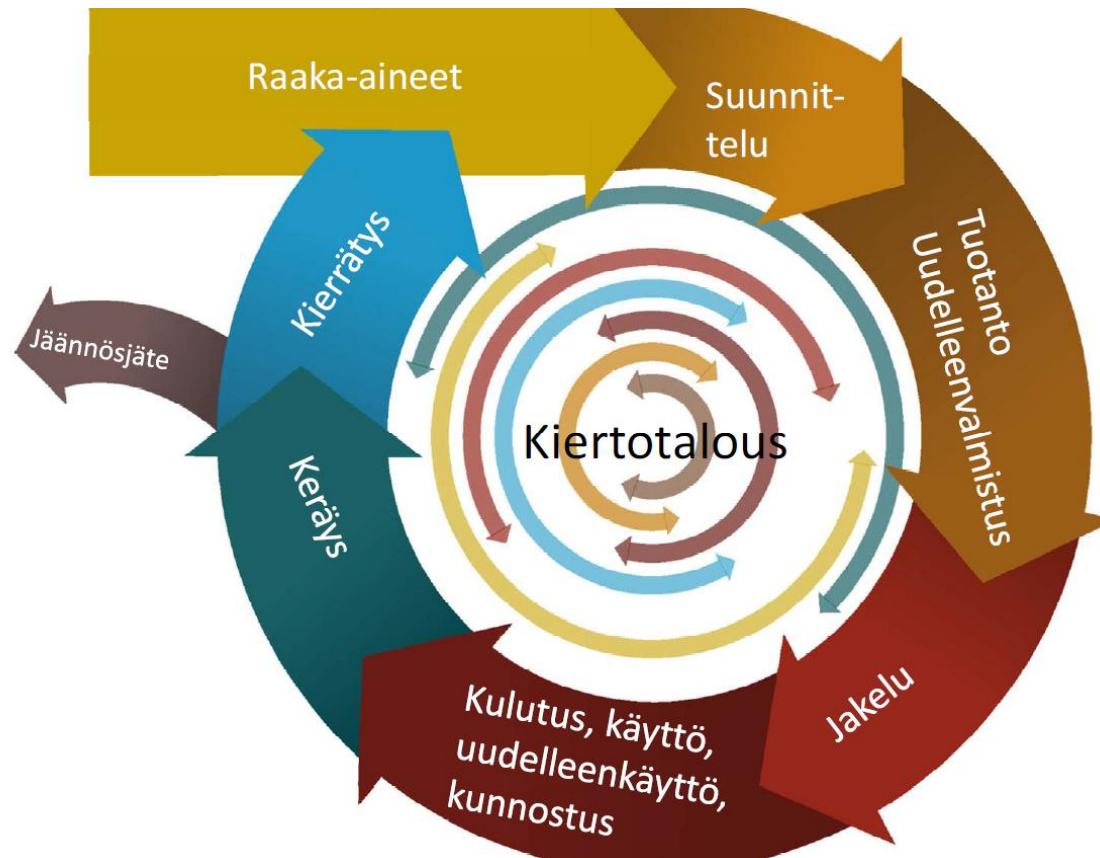
Kohti kiertotaloutta – ajankohtaiset säädösprosessit

Jarmo Muurman
Ympäristöneuvos
Strategisen tutkimuksen verkostoitumistilaisuus
10.3.2015 Helsinki

Sisältö

- Valmistunut ja valmisteilla oleva kansallinen lainsäädäntö
- EU:n politiikka- ja lainsäädäntöaloitteita
- Muu viranomaisvalmistelu
- Haasteita

Mitä kiertotalous on ja miksi se on tärkeää?

Kohti kiertotaloutta: Jätteetön Eurooppa, Komission tiedonanto COM(2014) 398 final

Uudistunut jätelainsäädäntö

- Jätelaki 646/2011
 - Etusijajärjestyksen sitovuus – huomioitava suunnitelmissa ja strategioissa sekä hankkeissa riittävän aikaisessa vaiheessa, edellyttää elinkaaritarkastelua
- Vna jätteistä 179/2012 ja Vna ympäristönsuojeluasetuksen muuttamisesta 180/2012
 - Yhdyskuntajätteen erilliskeräysvelvoite ja 50 %:n kierrätystavoite
 - Rakennus- ja purkujätteen erilliskeräysvelvoite ja 70 %:n materiaalina hyödyntämistavoite - kaatopaikalle on arvioitu päätyvän 38 %, polttoon 29 % ja kierrätykseen 33 %
- VNA kaatopaikoista 331/2013 ja VNA jäteasetuksen muuttamisesta 332/2013
 - Rajoitetaan (käytännössä kielletään) biohajoavien ja muiden orgaanisten jätteiden sijoittamista tavanomaisen jätteen kaatopaikalle, sekä rajoitetaan orgaanista ainesta sisältävän yhdyskuntajätteen ja rakennus- ja purkujätteen sekä niiden käsittelyssä syntyvän jätteen hyödyntämistä maarakentamisessa vuoden 2016 alusta
 - Jätevero on säännöllisesti korotettu
- Tuottajavastuun piiriin (romuajoneuvot, renkaat, SER, paristot ja akut, pakkaukset ja paperi) kuuluvien tuotteiden vastaanottopaikkojen vähimmäismääriä ja kierrätystavoitteita on tarkistettu

Annetut säädökset 2015

Säädös	Annettu/voimaan	Keskeinen sisältö
Jäteverolain muutos (1072/2014)	s-2014 1.1.2015	- Vero 2015 alusta 55 euroa tonnilta
Jäteasetuksen muutos (86/2015)	5.2.2015 20.2.2015	- Säännöksiä jätteen vaaraominaisuuksista ja yleisempien jätteiden sekä vaarallisten jätteiden luettelosta muutetaan - Jätteen siirtoasiakirjanmenettelyä ja jätteen keräystoiminnasta annettavan ilmoituksen sisältövaatimuksia täsmennetään - Alueellisen jätesuunnitelman sisältövaatimuksia muutetaan
VNA romuajoneuvoista VNA vaarallisten aineiden käytön rajoittamisesta ajoneuvoissa	12.2.2015 27.2.2015	- Vastaanottoaikojen määrä ja kierrätystavoitteet - Asetusten mahdollinen yhdistäminen - Eräiden teknisten vaatimusten osalta suora viittaus direktiiviin - Markkinavalvontaviranomaiseksi Trafi?
Valtioneuvoston asetus jätteen polttamisesta, kaivannaisjätteistä, kaatopaikoista, paristoista ja akuista (3 ja 11 §:t) ja sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta (9 §) muuttamisesta.	5.2.2015 20.2.2015	- Nykyisiin asetuksiin tehdään viittauksia koskevia muutoksia ja muita vähäisiä lähinnä tekniluonteisia täsmennyksiä, jotka johtuvat 1.9.2014 voimaan tulleesta uudesta ympäristönsuojelulaista ja eräistä muista jätelaan liittyvistä säädösmuutoksista.

Valmisteltavana olevat säädökset

Säädös	Lausunnoille/ annetaan	keskeinen sisältö
Ympäristönsuojelulain (527/2014) uudistuksen 3. vaihe		<ul style="list-style-type: none"> - Lupamenettelyn sujuvoittamista erityisesti asianosaisten kuulemisen ja osallistumisoikeuksien varaamisen osalta - Luvanvaraisten laitosten luettelo, rekisteröinti luvanvaraisuuden sijaan - Eläinsuojien osalta edellytyksiä säätää nyt lupamääräyksissä ratkaistavista asioista toimialakohtaisessa valtioneuvoston asetuksessa
VNA jätteiden käytöstä maarakentamisessa (591/2006)	Kevät 2015/ s-2015	<ul style="list-style-type: none"> - Soveltamisalan laajentaminen, uudet materiaalit, ilmoitusmenettelyn tarkistaminen ja laadunvarmistuksen tiukentaminen - Toimivuuden arviointi toteutettu syksyllä 2013
VNA maa-ainesten hyötykäytöstä	2015/2016	<ul style="list-style-type: none"> - Tavoitteena edistää rakentamisen maa-ainesten hyötykäyttöä - Millä edellytyksillä erilaisia maa-aineksia voidaan hyödyntää
Jätteenpolttoasetuksen (151/2013) muutos	Kevät 2015	<ul style="list-style-type: none"> - 1 §:ään ehdotetulla muutoksella täsmennettäisiin jätelain 5 §:n 3 momentin 5 kohdassa olevaa jätedirektiivin arviointiperustetta, jonka nojalla osaltaan ratkaistaan, milloin kaasutuslaitoksessa tuotettu puhdistettu kaasu lakkaa olemasta jätettä
EU:n jätteensiirtoasetuksen muutosasetuksesta johtuvat muutokset jätelakiin ja -asetukseen	Syky 2015	<ul style="list-style-type: none"> - Valvontasuunnitelman valmistelu - Viranomaisyhteistyö

Valmisteltavana EU:ssa olevat jätesäädökset

- Komissio antoi 2.7.2014 ns. kiertotalouspaketin, joka sisältää
 - kokoavan tiedonannon "kohti kiertotaloutta" , lisäksi kolme täydentävää tiedonantoa
 - rakennussektorin resurssitehokkuusmahdollisuuksista,
 - vihreästä toimintaohjelmasta pk-yrityksille, ja
 - vihreästä työllisyydestä, sekä
 - kuusi jätelainsäädännön muutosehdotusta
- Komissio on vetänyt kiertotalouspaketin yhteydessä 2.7.2014 antamat jädirektiiviehdotukset pois, ja luvannut uuden, kunnianhimoisemman ehdotuksen vuoden 2015 loppuun mennessä
- KOM ehdotus pakkauksista ja pakkausjätteistä annetun direktiivin 94/62/EY muuttamisesta, (KOM(2013)761 lopullinen
 - Tavoitteena vähentää muovikassien käyttöä, muodollinen päätös ennen kesää
- Komissio valmistelee RoHS -direktiivin soveltamisalan tarkistamista

DIREKTIIVIEHDOTUS ERÄIDEN JÄTEALAN DIREKTIIVIEN MUUTTAMISESTA

- Yhdyskuntajätteen uudelleenkäyttöön valmistelua ja kierrätystä koskevien tavoitteiden kiristäminen, 70 % vuoteen 2030 mennessä; biojätteen erilliskeräysvaatimuksen tiukentaminen
- Pakkausjätteen uudelleenkäytön valmistelua ja kierrätystä koskevien tavoitteiden kiristäminen;

Pakkausmateriaali	nykyinen tavoite paino-%	ehdotus v. 2020 paino-%	ehdotus v. 2025 paino-%	ehdotus v. 2030 paino-%
kaikki pakkaukset	55	60	70	80
muovi	22,5	45	60	-
puu	15	50	65	80
rautametalli	50	70	80	90
alumiini		70	80	90
lasi	60	70	80	90
paperi ja kartonki	60	85	90	-

- Elintarvikejätteen määrän vähentäminen (30 % 2017-2025)
- Muun kuin jäännösyhdyskuntajätteen kaatopaikalle sijoittamisen rajoittaminen vuoteen 2030 mennessä;

Muu viranomaisvalmistelu

- Valtakunnallisen jätesuunnitelman valmistelu, 2/2016
 - Ennakointihanke, määräaika helmikuu 2015, SYKE
- Hankevalmistelu:
 - Oppaita: jäteluettelon, POP-asetuksen ja yhdyskuntajätehuoltoon liittyvän lainsäädännön soveltaminen, kesä- ja syksy 2015
 - Pakkausten ja pakkausjätteiden tilastoinnin ja raportoinnin kehittäminen, määräaika maaliskuu 2015, PYR ja TK
 - Jätepohjaisten liikennebiopolttoaineiden sekä puujätteiden LCA-tarkastelut, määräaika kesäkuu 2015, SYKE
 - Tuottajavastuun vaikeat tilanteet (47 §, verkkokauppa), oikeudelliset tulkinnat ja ongelmakohtat –selvitys, 2015 loppu, SYKE
- Jätteiden kierrätystä ja uusiomateriaalien käyttöä edistävät kehittämis- ja kokeiluhankkeet 2012-2015
 - YM on rahoittanut ja rahoittaa n. 20 hanketta, viimeisin hakuteema oli teollisuuden jätteiden ja sivutuotteiden hyödyntäminen, sekä uudet tuote- ja menetelmäinnovaatiot, arviointi toteutettu, määräaika helmikuu 2015, GAIA
- Ravinnekierrätysohjelma (RAKI) 2012-2015, noin 12 milj. euroa
 - Kehitetään mm. liete- ja biopohjaisia lannoitevalmisteita ja edistetään niiden käyttöä, kerätään ravinteita vesistöistä, tehostetaan jätevedenpuhdistamoiden toimintaa ja luodaan ravinnekierrätyksen uutta teknologiaa.

Haasteita

- Kiertotalouden ja ilmastopolitiikan suhde – tavoitteiden ja toimien samansuuntaisuus/ristiriitaisuus ja vaikuttavuus
- Yhteiskunnan eri sopeutumisvaihtoehdot – kohtuutalous, vähemmästä viisaammin, Cleantech, digitalous ja teollinen internet
- Kuluttajien käyttäytymisen ymmärtäminen, palveluntarjonnan edistäminen
- Tuotteiden uudelleenkäytön (reuse), korjaamisen (repair) ja uudelleenvalmistuksen (remanufacturing) edistäminen
- Kierrätysmateriaalien määrän kierrättämisestä arvon kierrättämiseen
- Myrkyttömien ja muuten puhtaiden materiaalikiertojen varmistaminen
- Jättestatuksesta vapautuminen – jäte, sivutuote, tuote
- Julkisen sektorin uudet mahdollisuudet ml. julkiset hankinnat edistää kiertotaloutta
- Joustavan sääntelyn kehittäminen

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Lisätietoja

www.ymparisto.fi

Jarmo Muurman
Jarmo.Muurman@ymparisto.fi